

[Axel Christensen.]

gerne nævne, at navnlig den Ændring, Loven fik i 1939, da man gik over til, at Laanene maatte anvendes til Sanering af Gældsforhold, har bidraget væsentligt til, at Efterspørgselen efter Laanene er vokset saa stærkt, som Tilfældet er.

Jeg har den Ære at være Medlem af det Udvalg, som foretager Indstilling angaaende disse Laan til Handelsministeren, og jeg vil gerne fremkomme med nogle Bemærkninger ud fra de Erfaringer, jeg har paa dette Omraade.

Jeg vil først om den Sikkerhed, der kræves for Laanene, sige, at selv om der ikke foreligger direkte Direktiver fra den højtærede Handelsministers Side, skabes der let gennem Aarene visse Retningslinier, som Udvalget arbejder efter, og der kunde sikkert i et Udvalg være Grund til at drøfte disse Forhold noget nærmere. Jeg tænker her navnlig paa, at man alt for stærkt gaar ind for at betragte Ejendomsskyldvurderingen for de smaa Haandværksvirksomheder som Grænsen for Sikkerheden af de paagældende Virksomheder. Jeg tror, at hvis man virkelig vil imødekomme den Trang til Laan ud over de almindelige Førsteprioritetslaan, der afgjort er saa stærkt til Stede i de smaa Virksomheder, maa man i adskillige Tilfælde taksere Forholdene noget anderledes.

Forholdet er det, at den enkelte, som ejer Ejendommen, ikke selv raader over at faa fastsat Ejendomsskyldværdien i nøje Overensstemmelse med den virkelige Værdi. Den Vurdering, der foregaar, er ikke en grundig Taksation. Ude i Landkommunerne kan man godt træffe det Forhold, at to Haandværksvirksomheder, som staar til samme Ejendomsskyldværdi og maaske har lige gamle Bygninger, egentlig burde behandles forskelligt ved Fastsættelsen af Sikkerhedsgrænsen for Laanenes Størrelse. Den ene Ejendom er maaske daarlig og medtaget, den anden er holdt i Orden og maaske forbedret, men begge staar praktisk talt paa samme Niveau, naar det Maksimumsbeløb skal fastsættes, som de kan opnaa i Laan, saafremt Forholdene i øvrigt taler derfor, idet man holder sig saa stærkt til Ejendomsskyldvurderingen som Værdimaaler.

Her er et Forhold, som jeg vil henlede den højtærede Handelsministers Opmærksomhed paa, og jeg vil gerne i denne Forbindelse minde om, at da man i 1934 ændrede Loven, saaledes at de saakaldte Haandværkerrepræsentanter i Amterne blev udpeget, blev det netop gjort, fordi man

mente ved deres Hjælp at faa bedre Mulighed for at bedømme Virksomhedernes forskellige Forhold og Betingelser, ikke mindst den Sikkerhed, man skønnede der var til Stede i Ejendom og Maskiner. Man mente herved at kunne bidrage til at imødekomme adskillige Ansøgere med Laan ud over Ejendomsskyldbeløbene. Jeg tør sige, at de paagældende Haandværkerrepræsentanter i Amterne har arbejdet med stor Interesse netop for at bedømme Forholdene rigtigt og forsvarligt, og det vilde efter min Mening være overordentlig meget værd, om man ved den endelige Afgørelse af Laanene kunde tage endnu større Hensyn til disse Haandværkerrepræsentanters Indberetninger og Vurderinger, end det faktisk er sket hidtil. Jeg vil i denne Forbindelse pege paa de relativt smaa Tab, som denne Udlaansvirksomhed til Haandværkerne udviser. De Tab, der har været, siden de saakaldte Haandværkerrepræsentanter blev sat ind, er af saa ringe Omfang, at man derigennem tydeligt kan se, at de, der er kommet i Betragtning, er retskafne Folk, som betaler enhver sit, uagtet mange Regnskaber enkelte Aar viser umaadelig smaa Indtægter. Jeg synes, det maa være det bedste Bevis for, at der gennemgaaende er disponeret yderst forsigtigt, mere forsigtigt, vil jeg hævde, end man behøver. Naar man vil hjælpe en erhvervsdrivende til bedre Driftsresultat, er Sikkerheden ikke altid bedst forvaret ved, at man giver ham saa lille et Laan som muligt, men derimod ved, at man giver ham det Laan, som skal til, for at Virksomheden kan arbejde saa godt som muligt.

Jeg vil i denne Forbindelse ogsaa gerne omtale den Regnskabsaflæggelse, som knytter sig til disse Laan. Man stiller fra Ministeriets Side den Betingelse for, at Laanene ydes, at vedkommende Laantager underkaster sig Teknologisk Instituts Bestemmelser om Bogføring. Jeg røber vist ikke nogen Hemmelighed ved at sige, at de Regler, som Institutet helst vil praktisere, er for vidtløftige set fra en almindelig Haandværkers Synspunkt. Det er ikke alene mit Syn paa Forholdene, men det er store Haandværkersammenslutningers Syn paa Teknologisk Instituts Bogføringsundervisning. Det er min Opfattelse, at man skyder over Maalet, naar man vil paatvinge Haandværkerne mere Bogføring, end de virkelig har Brug for. Derfor tror jeg ogsaa, at det vil være gavnligt at faa dette Spørgsmaal drøftet i et Udvalg, og jeg skal tilføje, at jeg for mit Vedkommende vil medvirke til, at Udvalgsarbejdet fremmes saa hurtigt